

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీకవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య వేదాంతాచార్యస్య కృతిషు
యాదవాభ్యుదయే మహాకావ్యే

॥ షోడశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ షోడశః సర్గః ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

ఐరావతమథారుహ్య శ్వేతాద్రిమివ జంగమం ।

పురీం ద్వారవతీం శౌరేరాజగామ పురందరః ॥ 16.1 ॥

అపత్యభావమాపన్నమాత్మానమమృతోదధేః ।

నిమేషరహితైః పౌరైర్దేవభూతైర్నిరీక్షితం ॥ 16.2 ॥

అదృశ్యం మందపుణ్యానామమందప్రీతిదాయినం ।

ఆత్తదేహమివ స్వర్గమాసేచనకదర్శనం ॥ 16.3 ॥

మహనీయపరిష్కారం వల్గుధ్వజమతల్లికం ।

మహోత్సవమివాశానామాశాభ్యధికసంపదం ॥ 16.4 ॥

ఉదధేరివ మంథేన పీడితస్య సముత్థితైః ।

దృఢలగ్నైరివోత్పత్తౌ దీప్తం శోణితబిందుభిః ॥ 16.5 ॥

దైత్యదానవదర్షిష్టైర్ద్రుతైర్ద్రుతమందరైః ।

సింహానామపి హంతారం సింహవక్త్రవిభూషణైః ॥ 16.6 ॥

మేరుకల్పేన రూపేణ మేదినీధృతిహేతునా ।

త్రిదశప్రీతిదాతారం స్థానసిందూరధాతునా ॥ 16.7 ॥

మూర్ధ్నా విపులతుంగేన మేనకాస్తనబంధునా ।

దధతం మౌక్తికాకల్పం గంగాబుద్బుదనిర్మలం ॥ 16.8 ॥

అజహద్భృంగగీతేన గర్జాడంబరశోభినా |
స్వకాంత్యా కర్ణతాలేన క్షప్తసంగీతఖేలనం || 16.9 ||

నర్తయంతమమర్త్యానాం నేత్రకౌతుకసూతికాం |
నాసాం త్రిదశనారీణామూరునిర్మాణమాతృకాం || 16.10 ||

మంగలత్వమివేచ్ఛద్భిర్హేమశంఖాదిమండనైః |
ఆశ్రితం రత్నపూర్ణేన కుంభేన చ మహీయసా || 16.11 ||

విభూతిశరదంభోదైః కీర్తివల్లీగులుచ్ఛకైః |
కాంతిసాగరకల్లోలైః సపక్షమివ చామరైః || 16.12 ||

సహజం ప్రభయా చంద్రం వారుణీం మదసంపదా |
సూచయంతం స్వమూర్త్యా చ సుధాం శుద్ధానుభావ్యయా || 16.13 ||

జగదామోదజనకం దానార్ద్రకరపుష్కరం |
దభ్రయంతమివౌదార్యాద్ధివ్యపాదపసంపదం || 16.14 ||

ఉదగ్రబహుదంతాంశుం బృంహితవ్యాప్తదిజ్ముఖం |
హసంతమివ దిజ్ముగానన్యానతిబలానపి || 16.15 ||

ఉద్వహంతం కదలికాం కాంచనీం కింకిణీఫలాం |
వప్రాభిఘాతభీతస్య సుమేరోరుపదామివ || 16.16 ||

చిత్రకంబలసంఛన్నం కాంతం కనకకక్ష్యయా |
విద్యుతేవ పరిష్వక్తం వాసరాంతశరద్ధనం || 16.17 ||

అవధిం దర్శనీయానామాకల్పమనఘం దివః |
జీవాతుం దేవసైన్యానాం దర్శభంగం విరుంధతాం || 16.18 ||

ఘంటాయుగలనాదేన నగేంద్రేష్వనునాదినా |
క్షరంతమమృతక్ష్యేలో కర్ణేష్వమరతద్విషాం || 16.19 ||

మహతా మదగంధేన తస్య విగ్నా విబభ్రముః |
ఉత్థాతవిపులస్తంభా నాగాస్తుటితశృంఖలాః || 16.20 ||

స తం ద్వారవతీద్వారే సమవస్థాప్య సానుగం |
ఆససాద హరేః స్థానమవజ్ఞాతత్రివిష్టపం || 16.21 ||

శుభానామివ సామ్రాజ్యం శ్వేతద్వీపమివాపరం |
నివేదితసమాహూతః ప్రాసాదం ప్రావిశత్ ప్రభోః || 16.22 ||

స తేన విహితాం శక్రః ప్రతిగృహ్య ప్రియార్హణాం |
నిజగాద నిజాం భీతిం గద్గదోద్గమయా గిరా || 16.23 ||

దయనీయేషు దేవేషు దేవదేవ త్వయాఽధునా |
అపాంగాః పరిపాత్యంతామనుక్రోశానువర్తినః || 16.24 ||

సుషువే నరసింహం త్వాం భక్తప్రహ్లాదసమ్ముఖం |
రక్షార్థమిహ దీనానాం రత్నస్థాణేవ దేవకీ || 16.25 ||

నాథ త్వయి నిరాబాధం త్రిలోకీం త్రాతుమాగతే |
నరకో నామ దైత్యేంద్రః కదర్థయతి నాకినః || 16.26 ||

ధర్మసూకరరూపస్య తవాసౌ క్షమయాఽన్వయే |
ఉత్పాత ఇవ భూతానాముద్భూవ భయానకః || 16.27 ||

జననీ సర్వభూతానాం పత్నీ తవ వసుంధరా |
ప్రసూయ నరకం దేవీ దూయతే త్వదుపేక్షయా || 16.28 ||

న హిరణ్యహిరణ్యాక్షౌ న మధుర్న చ కైటభః |
ఉపమానపదే తస్య త్వచ్ఛక్తిజనితాత్మనః || 16.29 ||

ఏష కల్పాంతవృత్తాంతమిదానీంతనయన్నివ |
విధునోతి త్వదాలంబం బ్రహ్మాస్తంబమిదంపరః || 16.30 ||

విక్రమస్తోతసా తస్య బృహాంత్యపి బలాని నః |
సహసా భేదమాయాంతి సైకతా ఇవ సేతవః || 16.31 ||

యదృచ్ఛోపగమేఽప్యస్య యాంతి దేవగృహశ్రితాః |
ప్రథావితుమనీశానాః సాక్షితాం సాలభంజికాః || 16.32 ||

మహతా మత్ప్రయుక్తేన వజ్రేణ జ్వలితాత్మనా |
నిలిలేయ తస్య దోర్మధ్యే నిష్కాభరణ వర్షణా || 16.33 ||

త్వత్కోప ఇవ దీప్తోఽపి జ్వలనో న ప్రకాశతే |
జ్యోతిరింగణవత్తస్య ద్యుమణేరివ సన్నిధౌ || 16.34 ||

అమోఘత్వయశోభంగభయాదివ నివర్తతే |
అఖండితబలే తస్మిన్ దండో దండధర్పార్యతః || 16.35 ||

నయనార్చిష్మతస్తస్య నైర్వతేశ్వరవాహినీ |
అపస్పృష్య పురోభాగాదద్యాపి న నివర్తతే || 16.36 ||

తం సుప్తమపి వా మత్తం వారుణో వైరిదారుణః |
న రోద్ధుం క్షమతే పాశో నలస్తంబ ఇవ ద్విపం || 16.37 ||

శక్తః శమయితుం తస్య సంవర్తార్హజవోఽపి సన్ |
నభస్వాన్ ఖేలతః సంఖ్యే న స్వేదకణికామపి || 16.38 ||

ధనదేన గదా తస్య మహతీ మూర్ధ్ని పాతితా |
అభిత్త్వా పౌష్పమాపీడమనాపీడత్వమాదధే || 16.39 ||

జటిలాన్ కృత్తివసనాన్ నియమం తీవ్రమాస్థితాన్ |
తపస్విన ఇతి జ్ఞాత్వా స రుద్రాన్నాతివర్తతే || 16.40 ||

అహరద్వారుణం ఛత్రం మామకం మణిభూధరం |
అమృతస్యందినీ చాస్మజ్జనన్యా మణికుండలే || 16.41 ||

ఆదర్శమివ సంపత్తేరమృతాభేరివాశయం |
ఔపవాహ్యమసౌ మత్కమారురుక్షతి సాంప్రతం || 16.42 ||

దేవదానవసిద్ధానాం నృపాణామపి కన్యకాః |
అపహృత్య త్వదేకార్హాస్త్యరతే పాణిపీడనే || 16.43 ||

స భౌమస్త్యన్నిరస్తానాం సమవాయ ఇవోత్థితః |
బాధతే విబుధానేవం బలవీర్యపరాక్రమైః || 16.44 ||

తదేవమవసీదత్సు దయా దేవేషు పాత్యతాం |
అనపహ్నతదాస్యానాం దోషనిహ్నావసాక్షిణీ || 16.45 ||

తమర్థం భూమిభారస్య త్వయైవోత్పాదితం ప్రభో |
త్రిలోకీకంటకం తీక్ష్ణం త్వమేవోద్ధర్తుమర్హసి || 16.46 ||

నివర్త్యే ధర్మశల్యేఽస్మిన్ నిదానే సర్వపాపూనాం |
నివేదనమిహాస్మాకమంశో నిర్వహణం త్వయి || 16.47 ||

మశకామర్శవద్యస్య మధుకైటభమర్దనం |
తదన్యదనుజధ్వంసే తస్య తే కిమివాదృభతం || 16.48 ||

నిగమాంతేషు నిగదవ్యాఖ్యాతనిజవైభవః |
విధత్స్వ విపదుత్తీర్ణానమర్త్యాననుకంపయా || 16.49 ||

ఇతి విజ్ఞాపితోదంతం దత్తహస్తం బలద్విషం |
వినివర్త్య జగన్నాథో వైనతేయమథాస్మరత్ || 16.50 ||

అనుచింతితమాత్తస్తముపతస్థే ఖగేశ్వరః |
అహీంద్రదామభిర్భీమైరంసలంబిభిరంసలః || 16.51 ||

పక్షమారుతఘోషేణ త్రైలోక్యదురితచ్ఛిదా |
చతుర్ణామివ వేదానాం సంభూతిమివ భావయన్ || 16.52 ||

తరుణార్కప్రభాసారసామరస్యజషా త్విషా |
తప్తహేమద్రవోఘన లింపన్నివ దిశో దశ || 16.53 ||

స్వామిదర్శనసంతోషాత్ ప్రహృష్యద్భిస్తనూరుహైః |
యుగాంతసంధ్యాజలదః తటిజ్ఞాలైరివ జ్వలన్ || 16.54 ||

విపులాద్భుతసంస్థానైర్ద్వ్యోతితో దివ్యభూషణైః |
భుజగేంద్రఫణారత్నశంకార్హమణిచిత్రితైః || 16.55 ||

తుంగవజ్రవ్రణాంకేన సువిస్తీర్ణేన వక్షసా |
అబహిర్భావయన్ కృత్స్నమవకాశం విహాయసః || 16.56 ||

పృథునా భుజయుగ్మేన భోగీంద్రపరికర్మణా |
మందరద్వితయేనేవ సమేతో రుక్మపర్వతః || 16.57 ||

వ్యాలఖండనసంక్రాంతవిషపంకకలంకినా |
దధాన ఇవ తుండేన దైత్యదర్పగజాంకుశం || 16.58 ||

తక్షకశ్రోణీసూత్రేణ దృఢబద్ధేన బంధురం |
మాన్యమగ్రజవర్ణేన వసానో దివ్యమంబరం || 16.59 ||

నాథభక్తిపరిష్కార్యాం నృత్తలీలామివ స్పృశన్ |
నిజేన స్థానకేనాగ్రే నిహితోన్నతజానునా || 16.60 ||

వపుషా భక్తినమ్రేణ ధీరోన్నతమహీయసా |
శాంతవీరాద్భుతరసాన్ సమాహృత్యేవ సంపతన్ || 16.61 ||

మూర్తిమానివ సంరంభో రూపవానివ మారుతః |
తరంగాన్ పక్షతీకృత్య సంక్షిప్త ఇవ సాగరః || 16.62 ||

సంవర్త ఇవ నాగానాం సంఘాత ఇవ రంహసాం |
వాలఖిల్యచరిత్రాణాం విపాక ఇవ జంగమః || 16.63 ||

ప్రభుస్తం దైత్యసిద్ధీనాం ప్రసూతకిలకించితం |
ఓలండితమివాపశ్యదుగ్రం సమరతాండవం || 16.64 ||

దత్తనీరాజనస్తేన దదృశే వాహనేశ్వరః |
ప్రదక్షిణీకృతః శశ్వత్ ప్రతాపవిజయశ్రియా || 16.65 ||

స తదాఽఽస్ఫోటయామాస వింధ్యమేరుసమౌ భుజౌ |
రుద్రయా చ సుకీర్త్యా చ మృదితౌ కంఠభూషణైః || 16.66 ||

దుధువే పక్షతీ చ ద్వే డోలాయితకులాచలే |
వీజయన్ ఘోరదుర్వాదిఘర్మతప్తామివ త్రయాం || 16.67 ||

ముపలరామ్రేడయామాస జయాలోకయభారతీం |
ముగ్ధమధ్యప్రగల్భాభిర్ణశాభిః కర్బురామివ || 16.68 ||

స తదా సన్నతస్కంధో బద్ధాంజలిరనిఃశ్వసన్ |
ముముదే మూర్ఛి సంస్పృష్టో ముకుందేన ప్రసేదుషా || 16.69 ||

తస్మిన్ ప్రథమమారోప్య సత్యాం విరహవిక్లబాం |
ఆరురోహ తతః శౌరిరాఖండలకృతస్తుతిః || 16.70 ||

నివర్త్య స్వనివాసాయ శక్రం శమితసాధ్వసం |
ప్రయయౌ దీప్తసన్నాహః ప్రాఙ్జ్యోతిషపురం ప్రభుః || 16.71 ||

శ్రేయఃపరిపణం తస్య శ్రుతిశ్రేణిశిరోధృతం |
ప్రణతః పరిజగ్రాహ శాసనం పాకశాసనః || 16.72 ||

యథాస్వం నగరద్వారే యాదవా దానవాశ్చ తం |
తరస్విగరుడారూఢం సత్యమైక్షంత తత్క్షణం || 16.73 ||

సమంతాద్వైరిదుర్గస్య క్షిప్తచక్రః క్షణేన సః |
క్షురాంతానచ్ఛినత్పాశానాతతాంఛతయోజనం || 16.74 ||

మురం పంచజనం సప్తసహస్రాణి మురోద్భవాన్ |
శలభీకృత్య చక్రాగ్నిరుపదుద్రావ తత్పురం || 16.75 ||

తతః ప్రాఙ్జ్యోతిషద్వారే దైత్యదానవసూదనః |
పాంచజన్యముపాదధ్మౌ ప్రలయాంబుధినిస్వనం || 16.76 ||

వీక్ష్య తం వివిశుర్దుర్గం దివాభీతా ఇవాసురాః |
ఉద్యంతమివ తిగ్మాంశుముదయాద్రౌ గరుత్మతి || 16.77 ||

అభిమానోదిత వ్యక్తిరహంకార ఇవోల్బణః |
మహతో దైత్యనగరాన్నిరగాన్నరకాసురః || 16.78 ||

తమస్త్రమాయాభ్యధికా దానవాః పర్యవారయన్ |
ప్రకటచ్ఛన్నకౌటిల్యాః పాషండమివ హైతుకాః || 16.79 ||

సంయుగే రజసోద్రిక్తే తస్మిన్ సత్త్వతమస్త్విషోః |
అర్థిప్రత్యర్థినోరాసీదనభివ్యక్తరూపతా || 16.80 ||

శరధారాసహస్రేణ ఛాదయన్నరకో దిశః |
స్వహేతుమభిసంపేదే సముద్రమివ తోయదః || 16.81 ||

నరకాంబుదముక్తాభిర్నాథో నారాచవృష్టిభిః |
విపద్భిరివ తద్భక్తో విషమాభిర్న వివ్యథే || 16.82 ||

దృప్యతామథ దైత్యానాం ధ్వనిరుత్కంపయన్ దివం |
పాంచజన్యప్రణాదేన పర్యభూయత భూయసా || 16.83 ||

దిదృక్షోపగతానాం తద్దేవానాం రోమహర్షణం |
అదీవ్యత రణద్యూతమంతరస్థయశఃపణం || 16.84 ||

ప్రతివివ్యాధ దైతేయం బాణైరశనిభీషణైః |
పక్షవంతమివాద్రీంద్రం ప్రకుప్యన్ పాకశాసనః || 16.85 ||

శరసంహతయస్తస్య క్షరంత్యః శార్ఙ్గశైలతః |
ద్విధా చక్రుః స్వవేగేన ద్విషద్బలమహార్ణవం || 16.86 ||

తస్య జ్యాస్వనగీతాని సమయుజ్యంత సంయుగే |
కరిణాం కర్ణతాలైశ్చ కబంధానాం చ తాండవైః || 16.87 ||

దైత్యశోణితదిగ్ధాభిః తద్బాణతతిభిర్నభః |
రురుధే రోషతామ్రాభిః కృతాంతస్యేవ దృష్టిభిః || 16.88 ||

ద్విరదాః శరనిర్భిన్నకుంభనిర్ముక్తమౌక్తికాః |
క్షరంతః కరకాసారం కల్పమేఘా ఇవాబభుః || 16.89 ||

నాసావాలధిభిర్నాగాః క్షరంతో రక్తనిర్ఘరాన్ |
శశంసుర్లాఘవం తస్య నిష్పత్రాకృతసాయకం || 16.90 ||

అగ్రిమం విశతాం స్కంధమామూలమహితాం చమూం |
శరాణాం తస్య సంధాననిపాతౌ న ద్విషోఽవిదుః || 16.91 ||

లక్ష్మ్యమేకమభూత్తస్య శరాణాముత్పలత్త్విషాం |
అమరస్త్రీకటాక్షాణామప్యభంగురధన్వనః || 16.92 ||

చిరప్రార్థితభీతానాం స తాసామేవ శాత్రవాన్ |
స్వయంవరపతీంశ్చక్రే సుధన్వా సురసుభ్రువాం || 16.93 ||

త్యక్త్వా భీతివృతాంస్తత్ర విముక్తాన్ జీవితాశయా |
సార్థమస్పరసః కీర్త్యా వీరాన్ స్వయమవృణ్వత || 16.94 ||

అనంతస్య తదాఽనంతైరసురైరాహవోత్సవః |
జయశ్రియం చ సత్యాం చ సమ్మతే సమతోషయత్ || 16.95 ||

స్వబాధనియతస్తత్ర పరబాధాభిలాషిణాం |
ప్రయాసః సురశత్రూణాం జాత్యుత్తరమివాభవత్ || 16.96 ||

విసంధివిగ్రహః క్షిప్తయానాసనసమాశ్రయాః |
ద్వైధీభావస్పృజో యోధా దుర్నయస్థా ఇవాభవన్ || 16.97 ||

అనఘవ్యవసాయానామసంగత్యక్తవర్షణాం |
యోగినామివ తత్రాసీదపరావర్తనా గతిః || 16.98 ||

తనుం తత్ర ముకుందేన త్యాజితాన్ మహతీ స్వయం |
అవృణోదనఘా కీర్తిరథివిన్నాప్సరోగణాన్ || 16.99 ||

నిః సహాయీకృతస్తత్ర శరవర్షైర్ధరాసుతః |
బహ్వామన్యత తేనైవ ద్వంద్వయుద్ధముపస్థితం || 16.100 ||

కృతప్రతికృతైరస్తప్రయోగైః క్రీడతోస్తయోః |
అదృష్టాంతమభూద్యుద్ధమన్యదృష్టాంతవర్జితం || 16.101 ||

వక్రవృత్తిః సరుధిరో లోహితాంగో మహీసుతః |
ప్రాప్య యాదవభాస్వంతం మూఢః సమభవత్ క్రమాత్ || 16.102 ||

స్వాయుధైకసహాయస్తు దేవః స్వచ్ఛందయాదవః |
నిరయాపరపర్యాయం రిపుం చక్రే నిరాయుధం || 16.103 ||

క్రోధరక్తతనురైత్యః క్షరచ్ఛోణితనిర్ధరః |
గృహీతపాదసంచారో గైరికాద్రిరివాబభౌ || 16.104 ||

నిశితైస్తస్య నారాచైర్నిర్భిన్నరథసారథిః |
ఆస్ఫోటితభుజస్తార్క్ష్యమజిఘాంసదమర్త్యజిత్ || 16.105 ||

నిసర్గతమసస్తస్య జిహ్మాగస్యాంగముత్తమం |
రథపాదేన చిచ్ఛేద రాహోరివ రమాపతిః || 16.106 ||

ఉదతిష్ఠత హాకారస్తతో యుగపదేకథా |
దేవదానవసౌధేభ్యో హర్షశోకసముద్భవః || 16.107 ||

స్ఫురద్భుక్తుటి దైత్యస్య రోషదష్టాధరం ముఖం |
నికృత్తమపి న ద్రష్టుం ప్రబభూవుర్ద్దివౌకసః || 16.108 ||

నికృత్తశిరసం దేవీ నిజాంకే పతితం సుతం |
మహతీ మేదినీ దీనం కంపమానాఽన్వకంపత || 16.109 ||

అథ సా దైత్యహంతారం ప్రణమ్య నతజీవితం |
అయాచత దయాసింధుమాత్మజస్య శుభాం గతిం || 16.110 ||

తుష్టావ చ పతిం తుష్టా మేదినీ విశ్వవేదినీ |
స్నపయంతీవ సంయత్తం దంతదీధితిగంగయా || 16.111 ||

అహమస్మి విభూతిస్తే భూతధాత్రీ త్వయా ధృతా |
అశేషాధారమేకం త్వామనాధారమధీయతే || 16.112 ||

తిస్రుభిః శక్తిభిర్ముక్తం షాఢ్గుణ్యప్రథితోదయం |
అధిరాజమశేషస్య జగదుస్త్యాం జితాహితం || 16.113 ||

అపి కోటిముఖైః సర్వైరనంతేనాప్యనేహసా |
నాథ త్వద్గుణదుగ్ధాభి పృషదాస్వాదనం క్షమం || 16.114 ||

అకర్తుమన్యథాకర్తుం కర్తుమప్యఖిలం క్షమం |
లక్ష్మీలక్షణమాపలస్త్యాం లంఘితత్రివిధావధిం || 16.115 ||

స్థిరత్రసవిభక్తం తే చిదచిద్భేదచిత్రితం |
స్వస్పృష్టమిదముద్యానం త్వదన్యో నాస్తి రక్షితుం || 16.116 ||

స్వాతంత్ర్యపరతంత్రస్త్వం పారతంత్ర్యస్వతంత్రితైః |
విహరస్యాత్మసూత్రస్థైః శకునైరివ జంతుభిః || 16.117 ||

సితాసితగుణారబ్దైః పాశజాలైర్దురత్యయైః |
నిబద్ధాః పశవో నాథ త్వదేకాధీనముక్తయః || 16.118 ||

యస్య త్వం యశ్చ హృద్యస్తే యస్యాసౌ తస్య యస్తథా |
నాథ త్వత్పదమారుహ్య న పునస్తైర్నివృత్యతే || 16.119 ||

సురాసురవిభాగోఽయం తులాగ్రన్యాయతస్త్వయా |
కల్పితః కాలపర్యాయాన్నిమ్నోన్నతసమక్రమః || 16.120 ||

కస్త్వదంగీకృతం హంతా కస్త్రాతా త్వజ్జిఘాంసితం |
నిహంసి పాసి చైకస్త్వం స్వేన విశ్వం పరేణ వా || 16.121 ||

వృద్ధిసంకోచవిషమా గతాగతసహాయినీ |
నియతిః కేన లంఘ్యేత నిజచ్ఛాయానుకారిణీ || 16.122 ||

న పుత్రవధమన్వీక్ష్వ న దూయే త్వన్మతస్థితా |
న చ పుత్రాభిమానో మే మత్ప్రసూతేషు జంతుషు || 16.123 ||

సూదనే కృతసంకల్పః స్వభక్తపరిపంథినాం |
యది తీర్ణప్రతిజ్ఞస్త్వం కిం మయేదం న మృష్యతే || 16.124 ||

త్వన్మాయాజృంభితైర్దేవ బ్రహ్మాండైరపి లీయతే |
జన్మన్యపి సురోధేషు జంతువర్గేషు కా కథా || 16.125 ||

త్వత్ప్రసూతస్త్వయైవాసౌ వధితశ్చక్రధారయా |
కా నామ కృతినస్తస్య పరిదేవయితవ్యతా || 16.126 ||

నిరుద్ధే నరకే నాథ నిత్యధర్మాత్మనా త్వయా |
నిష్ప్రతిద్వంద్వికం స్వర్గసుఖమాస్వాద్యతాం సురైః || 16.127 ||

నిర్యాతితమిదం భూయః త్వజ్జనన్యై మయా స్వయం |
శ్రవణాభరణద్వంద్వం శీతలార్కయుగప్రభం || 16.128 ||

ఇతి విజ్ఞాప్య సా తస్మై విషాదాభావమాత్మనః |
విరరామ తతో దేవీ విలక్ష్ణా విశ్వధారిణీ || 16.129 ||

తామశేషజగద్ధాత్రీం సన్నతాంగీమసాంత్యయత్ |
సహధర్మచరీం పూర్వాం వాసుదేవో వసుంధరాం || 16.130 ||

పురస్కృతప్రసాదస్తాం పూర్వసంభవగేహినీం |
గృహీతకుండలో గంతుమన్వమంస్త గదాగ్రజః || 16.131 ||

తతః సా తత్సమాదేశాత్ సత్యభామాభివందితా |
రమ్యం ప్రతియయౌ స్థానం రత్నసానుశిఖండకం || 16.132 ||

దదర్శ యదువీరోఽథ దైత్యవీరనివేశనం |
అచింత్యమివ మాయానాం ప్రభావమనుపప్లవం || 16.133 ||

విచక్షణవరం దైత్యం వైరిసంపత్కరగ్రహే |
విభూతిసంచయప్రేక్షీ బహ్వామంస్త బలానుజః || 16.134 ||

సుధానిష్యందిభిః స్థూలైః ముక్తాదామభిరావృతం |
పశ్యన్ పాశభృతశ్చత్రం విశ్వకర్తా విసిష్మియే || 16.135 ||

నిదధ్యౌ కన్యకాస్తత్ర నిదర్శితపరస్పరాః |
అముద్రాభంగసుభగా నీవీరివ రతేః శుభః || 16.136 ||

లావణ్యజలధౌ లక్ష్మ్యాశ్చాయా ఇవ సహోదితాః |
మధుస్వచ్ఛందతాసీమ్నో మాన్మథీరివ దీర్ఘికాః || 16.137 ||

కామకీర్తిపతాకాభిః స తాభిః ప్రత్యవేక్షితః |
ఆత్మానమమృతోదన్వదంతః స్థితమమన్యత || 16.138 ||

సుప్రభాతమభూత్తాసాం సుదినం చ తమోపహం |
భవదోషార్యమా యాసాం దేవో దృష్టిపథం గతః || 16.139 ||

రత్నశైలనిభాంస్తస్య భుజాన్ కటకభూషితాన్ |
ఉపధాస్యంతి యాస్తాసాం శ్రేయసీ భవితవ్యతా || 16.140 ||

సర్వస్వమివ పుణ్యానాం సామ్రాజ్యమివ సంపదాం |
సమాజమివ సిద్ధీనాం స తద్యౌవతమగ్రహీత్ || 16.141 ||

భుజమందరవేగేన చక్రభ్రమవతా విభుః |
మథితాద్ధానవాంభోధేరమృతం తదవిందత || 16.142 ||

మణిపరువకసంపన్నాననీయస్తనీనాం
మనసిజవపుషేవ స్వేన సంకల్పితానాం |
సకలజగదభిఖ్యాసారసీమ్నాం స తాసాం
స్వయమజషత సిద్ధిం స్వప్రసాదప్రసూతాం || 16.143 ||

పురమథ గమయిత్వా భూషితం యాదవాగ్ర్యైః
శతసమధికసంఖ్యం షోడశస్త్రీసహస్రం |
అవనితనయభీతాన్ ప్రీణయన్నాదితేయాన్
పరిణయనవిలంబం పద్మనాభః ప్రసేహే || 16.144 ||

దివి భువి చ సమిద్ధం దీపరూపేణ రూఢైః
త్రిభువనవిభవనానామంకురైరేకరూపైః |
జనితనిగమసఖ్యం దానవీనాం విలాపైః
నరకవధదినం తన్నాథపూజార్హమాసీత్ || 16.145 ||

ఐరావతప్రతినిధీనథ షట్సహస్రం
స్తంబేరమాన్ పృథులదంతచతుష్కభాజః |
కాంభోజవాజినియుతాని చ సత్రిసప్తా -
న్యభ్యానయన్నిజపురం నరకస్య భృత్యైః || 16.146 ||

ఉద్ధమ్య దుర్గజలధేరుదయాద్రికల్పం
 తుంగం విహంగమపతిం త్వరయాఽధిరోహన్ |
 ఉల్లాసహేతురభవద్యదువీరభాస్వాన్
 వైమానికప్రణయినీవదనాంబుజానాం || 16.147 ||

|| ఇతి శ్రీకవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
 శ్రీమద్వేంకటనాథస్య వేదాంతాచార్యస్య కృతిషు
 యాదవాభ్యుదయే మహాకావ్యే షోడశః సర్గః ||
 కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |
 శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంతగురవే నమః ||